

Æ Påest

Af Jørgen Møller, Ved Parken 22, Koldby

En beretning om postvæsenet, som jeg husker det fra midt i tyverne. Koldby havde i den gamle kro et brevsamlingssted som fik og afsendte postsager med postvognen Skyum-Koldby-Hørnum og retur. Brevsamlingsstedet, kaldet posthus, bestredes af Niels Korsgård Nyboe, i daglig tale kaldet Niels Kåsgå. Han var gammel og ret sur, syntes vi drenge i alt fald. Vi hentede Thisted Avisen sidst på eftermiddagen, når postvognen var kommet fra Hørnum Station. Hvis vi syntes, Niels Kåsgå var for langsom med at komme med avisen, der var måske lige noget han skulle have læst først, trampede vi med vore træsko på trægulvet, stor larm selvfølgelig. Så kom det fra Niels Kåsgå: ”Det er det æ mener fanden galeme, I ska sku vær stil knægte, det er hels en skå på titusind kroner”. Det var måske det, vi somme tider ville fremprovokere.

Postvognen kørte Skyum-Hørnum og retur to gange om dagen, morgen og sidst på eftermiddagen. Postvognen var gul med en magasinkasse til postsagerne foran kuskensædet, som havde plads til to personer. Bag kuskensædet var der to bænke, der hver havde plads til tre, men det var ikke så tit der var passagerer med, men derimod altid en del varer, kasser, sække og

store pakker. De to heste for vognen var et par store russere, en rød og en brun. De luntetavede hele tiden, løb aldrig stærkt og gik sjældent. Postkøreren hed Jens Smed Ringgård, i Skyum kaldet Jens Smed og i Koldby Post Ringgård. Han var en tjenstvillig, smilende og munter mand, der mellem de to køreture selv havde en del af Skyum som distrikt, som almindelig cyklende post.

Fra brevsamlingsstedet i Koldby udgik tre cyklende landposte. Så forskellig de tre landposte end var, havde de dog mange ting til fælles. Alle havde en lang tur, der tog det meste af dagen, og lønnen var beskedent, så de havde alle lidt bibeskæftigelse ved siden af. Når de kom hjem og havde afleveret taske, indgående breve, penge m.m., gik de om vinteren somme tider om på afholdshjemmet og spillede et spil domino om en kop kaffe. Om sommeren blev det i stedet ofte til et spil krocket i den gamle krohave.

De havde også recepter med fra folk på turen. Recepterne blev afleveret på apoteket, og så tog de medicinen med næste dag. Det var uden om postvæsenet og nok ikke helt reglementeret, men det var en stor tjeneste at gøre kunderne, og apotekeren påskønnede da også den gode gerning med den daglige morgenbitter, som var velkommen på en kold dag, det var apotekerens julegave også.

De tre landposte var Niels Post, Post Villads Harring og Jens Olesen, også kaldet gamle Jens, da reserveposten også hed Jens og var yngre.

Niels Post var den, jeg kendte mindst. Han handlede ikke hos os. Jeg mener ikke, han var så ligetil og udadvendt som de to andre, men ordensmand var han, hvad hus, have og hønsehold bar præg af. Han havde også nogen indtægt ved at reparere cykler. Niels Post's rute var en del af Stagstrup og Gærup helt ud på Gærupør.

Jens Olesen var byens post, desuden havde han Tøttrup, Irup, Vibberstoft, Gudnæs og Sdr. Hede. Jens Olesen havde lidt landbrug og drev en omfattende handel med ”småkretter”, fjerkræ, smågrise og kalve, havde masser af duer og sendte hver uge dueunger til København, ligesom han også opkøbte vildt, som ligeledes

blev sendt til København. Jens var en lun, rolig og utrolig stærk mand. Jeg kan endnu se for mig, Jens køre til mølle med en sæk korn på nakken. Det hed sig, at han trådte så stærkt i pedalerne at kranken på cyklen ofte måtte udskiftes. I den ene ende af Jens Olesens hus var der en ”menighedssal”, som var lejet ud til en sekt, som ikke ville have, at andre brugte den. I forgangen drev Jens Olesens kone et brødudsalg og havde en ismaskine, en rund træbalje, hvori stangis fra mejeriet, blandet med salt omsluttet en beholder med flødeblanding. Maskinen var forsynet med vældigt håndsving, som via tandhjul drejede nogle vinger rundt i flødemassen, som efterhånden blev til den eftertragtede og dengang sjældne is.

Post Villads Haring var den, der levede længst, og den jeg har haft mest med at gøre. Hans distrikt var Haring, Rosholm og en stor del af Stagstrup omtrent til Sundby. Haring var udlært skrædder og havde ved siden af postgerningen i de første år lidt indtægt af sit håndværk. Haring var jæger om en hals, havde altid sin ferie i jagttiden og havde et stort terræn, for hvilket han gav en hare af og til, til de forskellige lodsejere. Han kunne begynde jagtturen udenfor sit eget hus og blive ved til Sundby Teglværk. Dog måtte han ind imellem passere ejendomme, han ikke havde, så gik det videre frem på diger og markveje. Jeg var jæger i mine helt unge dage og var mange gange om søndagene med Haring på jagt, medbringende madpakke, to pilsnere og 1/1 snaps. Det passerede også, at vi spiste søndagsmiddag på en af ejendommene. Jeg oplevede da at spise suppe med hornske på en gård i Stagstrup. Selv om Haring var ret lille og klejn, var han umådelig udholdende og en dygtig jæger.

Når der var bal, gymnastikopvisning og lignende i salen på afholdshjemmet, havde Haring cyklestald i vognporten og rejsestalden. Som et godmodigt drilleri kaldte Chr. Jørgensen altid Haring for Stagstrup. I jagttiden var Haring og barberen (som også var jæger) uvenner. Haring var meget politisk interesseret og elskede at debattere. Han var også meget sportsinteresset, mest fodbold. Men han trænede også håndboldpigerne om sommeren på sportspladsen, uden at have lært noget derom, men han gik op i det med liv og lyst. Han var altid meget slagfærdig. Jeg husker han og jeg stod og så på en drengefodboldkamp sammen

Post Ringgaard

med Ib Nyboe, hvis to drenge spillede med, og jeg sagde, at Ib's drenge da var meget bedre end Ib nogensinde havde været, hvortil Haring bemærkede, at min dreng Christian på 4 år også ville blive meget bedre end mig. ”Det kan du da ikke vide Haring”. ”Jo han kan fandeme et blyv ringer”, kom det prompte fra Haring.

Haring led af en mavesygdom og fik et pulver herimod. Dette pulver kunne efter Harrings mening kun indtages oprørt i pilsnerøl, og fordi Harrings kone, grundet sygdom, nok ikke altid havde mad til ham, købte han hver dag tre ”Hof”. Under krigen, da der var nedskæring på øl fra bryggerierne, fik Haring af læge Lützhøft en recept på pilsnerøl. Denne sendte far ind til Carlsberg og Haring fik ”Hof” under hele krigen. En dag stod Haring og talte med en mand på fortovet ved en byggeplads midt i byen. Han havde godt set doktorfruen gå ovre på det andet fortov, og ved at flytte sig lidt uroligt kom han til hele tiden at vende ryggen til doktorfruen, som pludselig kom over og tog uniformskasketten af Haring - ”Goddag Hr. Haring” - ”Goddaw fru dovtor”, og hun satte kasketten på plads igen. Når disse to herefter mødte hinanden sagde Haring goddavn og stak hovedet frem, så kunne doktorfruen selv tage kasketten af, hvis der skulle hilses på den måde. Jeg tror de begge morede sig over den nye hilseform. De havde i alt fald begge accepteret

måden. De havde begge to stor humoristisk sans.

Det var en slidsom hyre, at være landpostbud i gamle dage. Strengt på cykel i al slags vejr og føre, for ikke at tale om vinterdage når sneen lå højt (der var langt mere sne dengang) og turen måtte foretages på gåben med kæp i hånd og den tunge posttaske over skulderen. Det passerede

dog at en landmand med hest og kane kørte for landposten en del af turen, men det blev lange dage. Lønnen var ikke stor, men det at være fastansat betød meget, og udsigt til en pension talte nok også med. Så vidt jeg ved, opnåede kun Post Harring at få pension, og den var vist ikke ret stor.

Kilde: Sydthy Årbog 1992, side 16-18.